

φίλον με Ανδρέαν Παυλοζόου, Δάμασκος
Γ. Π.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΡΩΤΕΚΔΙΚΟΥ ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

1159
11/1

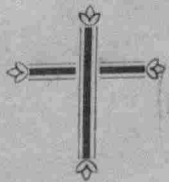
ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΕΚΠΕΦΩΝΗΜΕΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΠΡΙΓΚΗΠΩ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΚΟΥΔΟΥΝΑ)

ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΝΑΩ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις «Φαξιλέτ»

1936

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΡΩΤΕΚΔΙΚΟΥ ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

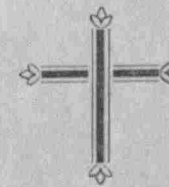
ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΕΚΠΕΦΩΝΗΜΕΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ ΤΟΥ ΑΙΜΝΗΣΤΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΠΡΙΓΚΗΠΩΙ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΚΟΥΔΟΥΝΑ)

ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΝΑΩΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις « Φαζίλετ »

—
1936

 SISMANOGLIO
MEGARO

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ἡγούμενος τῆς ἐν Πριγκήπῳ ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου
(Κουδουνά).

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΕΙΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΝ

« Ἡγούμενος πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν ».

(Β' Βασιλ. 34, 38).

Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι (1)

καὶ ἡ λοιπὴ παρεστῶσα πενθηφόρος συνάθροισις,

Ἄλγσιφρονες καὶ ἐν βαθεῖα ψυχικῇ ὀδύνῃ προπέμπομεν σήμερον εἰς τὸν τάφον καὶ παραδίδομεν εἰς τὴν αἰωνιότητα μίαν εὐδοξοῦσαν καὶ χριστομίμητον ἱερατικὴν προσωπικότητα, ἕνα ζηλωτὴν ἀπόστολον τοῦ Κυρίου ἐκ τῶν κοσμησάντων τὸ ἱερὸν πρεσβυτέριον τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, ἕνα γνήσιον ἐργάτην τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου ἐκ τῶν εὐαγγελικωτέρων, τῶν ἱεροπρεπεστέρων, τῶν

(1) Τῆς κοσμοβριθοῦς κηδείας προΐσταντο οἱ μητροπολίται Πριγκηπονήσων Θωμᾶς, Εἰρηνοπόλεως Κωνσταντίνος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

σεβασμιωτέρων καὶ ἐναρετωτέρων, τὸν προκείμενον εὐλαβέστατον ἡγούμενον **Διονύσιον Παϊκόπουλον**, ἡγουμενεύσαντα ἐπὶ τέσσαρας δεκάδας ἐνιαυτῶν τῆς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ, ἓνα πολιοκρόταφον καὶ αἰωνόβιον κληρικὸν διανύσαντα ἐναρέτως καὶ θεοφιλῶς τὸν βίον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Μετανοίας αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς ἐν Καλαβρούτοις ἀρχαίας καὶ εὐαγοῦς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας, παραδόντα δὲ προχθὲς τὴν ὀσίαν καὶ μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς τὸν ζωῆς καὶ θανάτου ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἡ μὲν ψυχὴ αὐτοῦ περιχορεύει ἤδη ἐν οὐρανίοις θαλάμοις, περιβληθεῖσα τὴν δόξαν τὴν ὀφειλομένην ὡς μισθὸν πρὸς πάντα ἐργάτην δόκιμον, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ κατηγλαϊσμένον μὲ τὴν περιβολὴν τῆς ἱερωσύνης κατάκειται ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ πρόκειται εἰς προσκύνησιν καὶ ἁγιασμὸν τῶν Χριστιανῶν ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ οὐ πρὸ πολλοῦ ἐτελεσιούργει τὰ θεϊότατα τῷ Θεῷ τῶν ὄλων ὁ ἀοίδιμος.

Ἄν δὲ ἡ μετάστασις τοῦ νέου τούτου Σαμουὴλ τῆς χάριτος ἐγένετο εἰς ἄνδρα ὑπερπληρώσαντα, κατὰ τὸν θεῖον ψαλμῶδὸν τοῦ Ἰσραήλ, τὸ μέτρον τοῦ βίου, ἐν τούτοις βαρυπενθοῦσιν ἡ γεννήσασα αὐτὸν πατρίς, τὰ Καλάβρυτα, ἡ ἀναγεννήσασα καὶ μορφώσασα αὐτὸν ἱερὰ καὶ ἔνδοξος Μονὴ τῆς Ἁγίας Λαύρας, καὶ ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ, ἡ ὑπ'

αὐτοῦ ἐπὶ ὄλην τεσσαρακονταετίαν ἐν ἀφοσιώσει ὑπηρετηθεῖσα.

Εἰλικρινῶς πενθεῖ καὶ ἡ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ὁμογενῆς κοινωνία, ἡ σχοῦσα καθ' ἐκάστην παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν τρανὰ δείγματα τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, καὶ δακρυρροοῦσα σήμερον προσέδραμε περὶ τὴν νεκροδόχον ταύτην λάρνακα ἵνα ἀσπασθῇ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, τὴν τοσάκις πατρικῶς αὐτὴν εὐλογήσασαν, καὶ ἵνα τύχη αὕτη τῆς εὐλογίας τῆς μεταστάσεως αὐτοῦ ψυχῆς, συνοδεύσῃ δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ κατοικίαν. «Καὶ ἐτελεύτησε Μωϋσῆς ὁ οἰκέτης Κυρίου, καὶ ἔκλαυσαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ» (Δεύτερον. ΛΔ', 78).

Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Διονυσίου μάλιστα πάντων ἄγων διὰ μεγάλης τιμῆς καὶ ὁ νῦν τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἐπικοσμῶν θεοπρόβλητος Πατριάρχης Βενιαμὴν ὁ Α' παρίσταται ἐνταῦθα διὰ λίαν καταλλήλου ἀντιπροσώπου (1).

Βαρὺ ἄγει πένθος ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ καὶ ὁ διαπρεπὴς καὶ πεπνυμένος ποιμενάρχης τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας Πριγκηπονήσων, ὁ καὶ δακεθύμως τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης κηδείας προϊστάμενος, ὁ συζῶν τῇ πατρῷα εὐσεβείᾳ, τῇ ἀγαθοεργίᾳ, τῇ χρηστότητι καὶ τῇ ἄκρα καλοκαγαθίᾳ, καὶ ὅστις συνδεδεμένος ἦτο μετὰ τοῦ προ-

(1) Τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐξεπροσώπει ὁ πανοσιολογιώτατος Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος.

κειμένου νεκροῦ διὰ φιλίας καὶ ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως.

Τὰς ἀρετὰς τοῦ μακαρίτου γεραίρων καὶ ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἐντιμότητος Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ἰδοὺ πάρεστιν ἐνταῦθα δι' ἐπαξίου ἀντιπροσώπου (¹) διατρανῶν οὕτω μὲ τὴν χαρακτηρίζουσιν αὐτὸν ὑπέροχον ψυχικὴν εὐγένειαν, τὴν μεγάλην καὶ εἰλικρινῆ αὐτοῦ λύπην ἐπὶ τῇ μεταστάσει τοῦ προκειμένου ἐγκρίτου κληρικοῦ καὶ φίλου αὐτοῦ, καὶ καθ' ὅλον τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον διακριθέντος διὰ τὴν φλογερὰν καὶ πάνθερμον φιλογένειαν καὶ τὴν ἄκραν φιλοπατρίαν αὐτοῦ.

Θρηνοῦσιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ, οἱ ὑπ' αὐτοῦ γαλουγηθέντες, ὁ αἰδεσιμώτατος πατὴρ Κωνσταντῖνος Παϊκόπουλος καὶ ἄλλοι, οἱ συνάδελφοι καὶ συμμαστοὶ αὐτοῦ, ἐν οἷς ἀριθμεῖται ὁ ἤδη ἡγουμενεύων τῆς Μονῆς ταύτης πανοσιώτατος πατὴρ Κλεόνικος, τοὺς ὁποίους ἀνέδειξεν ὁ μακαρίτης μιμητὰς τῆς ἐναρέτου αὐτοῦ πολιτείας, καὶ οἵτινες ὡς ἀληθινοὶ ἄγγελοι παρηγορίας, ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως παρεστάθησαν παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ ἄγρυπνοι μέχρι τῆς ὑστάτης αὐτοῦ πνοῆς.

Πενθοῦσι καὶ οἱ τὸ σεβάσμιον καὶ πολὺν αὐ-

(¹) Τὸν Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Γάφον, ἀντεπροσώπευεν ὁ ὑποπρόξενος κ. Γ. Χριστοδούλου.

τοῦ γῆρας σεβασθέντες καὶ νῦν τὴν σεμνὴν ταύτην λάρνακα περικυκλοῦντες υἱοὶ Ἀαρὼν τῆς χάριτος. «Κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανοι ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς στελέχη φοινίκων, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐν δόξῃ αὐτῶν». Οἱ ἱερεῖς οὗτοι τοῦ Ὑψίστου ἐτίμων καὶ ἐθαύμαζον τὸν προκειμένον νεκρὸν διὰ τὴν εὐσέβειαν αὐτοῦ, τὴν πλήρη αὐταπάρνησιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Μετάνοιαν αὐτοῦ, τὸν ἐνθεον ζῆλον, τὴν πασιφανῆ σωφροσύνην, τὴν ἱεροπρεπῆ πολιτείαν, τὴν χρηστότητα τοῦ ἤθους, τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς, τὸ σέβας πρὸς τὰ πάτρια καὶ νόμιμα, τὴν ταπείνωσιν καὶ τὸ φιλεύσπλαγχον. «Ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν Κύριον, λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε» (Σοφ. Σειράχ Ζ' 29).

Τὸ ἐγκώμιον τοῦ Διονυσίου πρὸς τὰ γράμματα κηρύττει καὶ ὁ ἐκ τῶν εὐζώνων στρατιωτῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ μάρτυρος τοῦ Γολγοθᾶ ἐγκριτος ἱεράρχης τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος, τὸν ὁποῖον δαπάναις αὐτοῦ ἐξεπαίδευσεν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίῳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ πλουσίως ἐμόρφωσεν, ἀνέδειξε δὲ κάλλιστον μιμητὴν τῆς ἐναρέτου αὐτοῦ πολιτείας ὁ ἀοίδιμος. Ὁ δακεθύμως σήμερον πενθῶν πεπνυμένος ἱεράρχης Ἀκαρνανίας προσφέρων εἰς τὴν μνήμην τοῦ μακαρίτου ἐν πικρὸν δάκρυ, συνωδὰ τῇ θείᾳ ἐντολῇ «κλαίειν μετὰ κλαιόντων», εὐχεται

ἄμα μακρόθεν ὑπὲρ μακαρίας πρὸς Κύριον ἀναπαύσεως τῆς ὀσίας ψυχῆς τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Διονυσίου.

Τὸ ἐγκώμιον τοῦ Διονυσίου πρὸς τὰ γράμματα κηρύττει σήμερον καὶ ἡ ἐνταῦθα παρισταμένη κοινοτικὴ μικτὴ σχολὴ τῆς ἐρατεινῆς ταύτης νήσου.

Θρηνοῦσι καὶ οἱ εἰς τὰς διαφόρους συνοικίας τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης οἰκοῦντες εὐσεβεῖς προσκυνηταὶ τῆς Μονῆς, οἱ εὐτυχήσαντες νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν καὶ νὰ θαυμάσωσι τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁποίων τὰς προσευχὰς ἐπὶ ὅλας τέσσαρας δεκαετηρίδας ὡς θυμίαμα εὐοσμὸν διεβίβαζε πρὸς τὸν Ὑψιστον.

Πενθοῦσιν οἱ φίλοι αὐτοῦ τὸν εἰλικρινῆ, τὸν πρᾶον, τὸν ἀγαθὸν φίλον, καὶ προσφέρουσιν εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐν πικρὸν δάκρυ ἀποχαιρετισμοῦ, συνῶδὰ τῷ παραγγέλματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅστις ἔκλαυσεν, ὅτε τὸν φίλον ἀπώλεσε Λάζαρον.

Πενθοῦσι σήμερον καὶ τὰ ἐνταῦθα παριστάμενα ὀρφανὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, τὰ ἀποτελοῦντα λυπηρὰν μὲν καὶ πένθιμον ἀλλὰ μεγαλοπρεπῆ ἀρμονίαν, ἐρμηνεύουσιν τὴν εἰλικρινῆ κύπην καὶ εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τὸν μακαρίτην, εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ ὁποίου πολλάκις αὐτὰ εὔρον ἄσυλον, κηρύττοντα αὐτὸν πατέρα αὐτῶν, κατὰ τὸ ρῆμα τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου «Κρεῖσσόν ἐστι τινὰ ὑπὸ πολλῶν πατέρα

προσαγορεύεσθαι, ἢ μυρίους στατῆρας χρυσοῦ ἔχειν».

Κατὰ τὴν πικρὰν δὲ ταύτην στιγμὴν προσέρχομαι καὶ ἐγώ, ὁ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου τιμηθεὶς διὰ μεγάλης φιλίας, ἵνα καταθέσω ἐπὶ τοῦ σκήνου αὐτοῦ, κατὰ ρητὴν ἐπιθυμίαν του πολλάκις ἐπαναληφθεῖσαν εἰς ἐμέ, στέφανον ἐν λόγοις, ἀπαρτισθέντα ἐκ τῶν ἀνθέων τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ, κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν, οἵτινες κλάδους ἐλαίας καὶ φοινίκων φέροντες ἐπέριπτον ἐπὶ τῶν τάφων τῶν εἰς τὴν αἰωνιότητα μεταβαινόντων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Τί δὲ χρεῖαν ἔχομεν ἐπικηδείων λόγων διὰ τὸν προκείμενον νεκρὸν; Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν εἶναι καὶ ἐγκωμιαστὴς αὐτοῦ. Σύμπασα ἡ μυριάνδρος αὕτη ὁμήγυρις ἀποτελεῖ τὸν λαμπρότερον ἐπικηδειὸν αὐτοῦ. Ἡ πάνδημος αὕτη θλίψις εἶναι ὁ λαμπρότερος τῶν ἐπιταφίων προσλαλιῶν. Οὐδεὶς δὲ τῶν παρεστώτων ἀρνεῖται ὅτι ὁ περὶ τοῦ ἡγουμένου Διονυσίου λόγος ἀγιάζει καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ λέγοντος καὶ τὰ ὦτα τῶν ἀκουόντων.

Ἄλλ' ἡ στενότης τοῦ χρόνου ἀφοπλίζει τὴν θέλησίν μου πρὸς ἀνάλυσιν τῶν προσόντων τοῦ προκειμένου νεκροῦ, καὶ διὰ τοῦτο διὰ βραχέων θὰ συνοψίσω τὸν βίον καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ.

Ἴσως πολλοὶ τῶν ἀκροατῶν μου ἀγνοοῦσι τὸν βίον τοῦ ἡγουμένου ἀνδρός. Ἀκούσατε.

Ἀναδράμωμεν ὡς πενθηφόροι παρεστῶτες, διὰ

τῆς φαντασίας ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ παρελθόν. Ἄνα-
δράμωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀφ' ἧς ὀλόκλη-
ρος αἰὼν χωρίζει ἡμᾶς.

Ὁ Διονύσιος, σχὼν τὴν ὑπαρξιν ἐν Καλαβρού-
τοις τῷ 1840 ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ εὐὑπολή-
πτων, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὑπερηγάπησε τὰ ἀγαπητὰ
τοῦ Κυρίου σκηνώματα, τὰ πρακτικὰ ταῦτα τῆς
κατὰ Χριστὸν ἠθικῆς σχολεία, ἠσθάνετο δὲ ἄσβε-
στον πόθον ὅπως ὑπηρετήσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ
Χριστοῦ. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατιδόντες τὸν πρὸς τὰ
θεῖα ζῆλον τοῦ παιδίου αὐτῶν, τὴν εὐλάβειαν τῆς
καρδίας καὶ τὸ σεμνὸν τοῦ ἤθους, εἰσήγαγον αὐ-
τὸν μόλις τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν παραλλάξαντα, εἰς
τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας, οὔσαν με-
γάλου παρελθόντος σεμνὸν λείψανον, καὶ εἰς ἣν
ἀπὸ αἰώνων ἐζήτησαν κρησφύγετον πολλαὶ εὐσε-
βεῖς καρδίαι.

Ἡ τὰ πάντα δὲ σοφῶς οἰκονομοῦσα θεῖα Πρό-
νοια ἔταξε τῷ Διονυσίῳ προστάτην τὸν ἐπ' ἀρετῇ
καὶ εὐσεβείᾳ διακριθέντα ἀρχιμανδρίτην τῆς Μο-
νῆς Καλλίνικον Γερακόπουλον, μορφώσαντα δα-
πάναις αὐτοῦ τὸν ὑμνούμενον ἄνδρα κατ' ἀρχὰς
μὲν εἰς τὴν σχολὴν τῶν Καλαβρῦτων, εἶτα δὲ εἰς
τὸ Γυμνάσιον Πατρῶν καὶ κατόπιν ἐπὶ διετίαν εἰς
τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. Ἀφοῦ
δὲ ἐδίδαξεν ἐπὶ τινα ἔτη ὁ Διονύσιος εἰς διαφό-
ρους σχολὰς τοῦ νομοῦ Πατρῶν, τῷ 1868, τῇ προ-
τροπῇ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρός, προχειρί-

ζεται εἰς διάκονον, καὶ βραδύτερον εἰσέρχεται εἰς
τὴν φάλαγγα τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου τῆς Ἐκ-
κλησίας τοῦ Χριστοῦ, διακριθεὶς διὰ τὴν εἰρηνι-
κὴν αὐτοῦ ἀναστροφὴν καὶ συμβίωσιν μετὰ τῶν
ἐν τῇ Μονῇ συμμοναστῶν πατέρων, διὰ τὸ βαθύ
σέβας αὐτοῦ πρὸς τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχάς,
καὶ διὰ τὴν πρόθυμον ὑπακοὴν αὐτοῦ εἰς τὰς δια-
τάξεις τῆς Μετανοίας αὐτοῦ.

Οἱ πατέρες τῆς εὐαγοῦς Μονῆς τῆς Ἁγίας
Λαύρας ἐνωρὶς ἐκτιμήσαντες τὰ προσόντα τοῦ Διο-
νυσίου, ἐκλέγουσιν αὐτὸν πρὸ τεσσαρακονταετίας,
τῷ 1896, ἠγούμενον τοῦ ἱεροῦ τούτου σκηνώμα-
τος, τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωρ-
γίου τοῦ Κουδουνᾶ, τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀυτοκράτορος
Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ ἰδρυθείσης ἐν τῷ χώρῳ
τούτῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ εὐρέθη, δυνάμει θείας ὀπτα-
σίας, ὑπὸ ποιμένων τινῶν φυλασσόντων ἐνταῦθα
ἢ παλαιτάτη εἰκὼν τοῦ ἁγίου Γεωργίου μετὰ κωδω-
νίσκων τινῶν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Κουδουνᾶς.

Τὸ εὐαγὲς τοῦτο σκῆνωμα τοῦ Κουδουνᾶ ὑπῆρ-
ξεν εὐρὸν στάδιον, ἐνθα ἀνεδείχθησαν αἱ ἀρεταὶ
τοῦ Διονυσίου, αἵτινες εἴλκυσαν ταχέως τὸ σέβας
τῶν προσκυνητῶν, οἵτινες δὲν θὰ λησμονήσωσιν
οὔτε τὴν ἐγκράτειαν αὐτοῦ, οὔτε τὰς νηστείας αὐ-
τοῦ, οὔτε τὴν τῶν ἡθῶν καθαρότητα, ἣτις ἦτο
λευκοτέρα χιόνος. Δὲν θὰ λησμονήσωσιν ὅτι ὁ ὑμνού-
μενος ἦτο ἀνήρ αὐστηρότατος, καὶ ἀκέραιος τὸν
χαρακτῆρα. Δὲν θὰ λησμονήσωσιν ὅτι ὁ μακαρί-

της ἀνεδείχθη ἀνώτερος χρημάτων, μὴ θησαυρίσας μηδὲ κτησάμενος περιουσίαν. Δὲν θὰ λησμονήσωσι τὸν ζῆλον αὐτοῦ πρὸς τὴν εὐποιίαν. Ὁ προσιδιάζων τίτλος πρὸς τὸν προκείμενον ἡγούμενον ἦτο ὁ τοῦ ἐλεήμονος. Ἡ δεξιὰ αὐτοῦ ὑπῆρξεν αἰετοῦ κρουνοῦ ἐλεημοσύνης, ἐκρέων ἀφθόως εἰς πάντας τοὺς χρεῖαν ἔχοντας, ὁμογενεῖς τε καὶ ἀλλογενεῖς. Πεινῶντας ἔτρεφε, γυμνοὺς ἐνέδουε, ριγοῦντας ἐθέρμαιεν, ἐνδεεῖς συνέτρεχε, κόρας ὀρφανὰς προικίζουσα ὑπάνδρουε καὶ τοὺς οἰκονομικῶς παραπαίοντας ἐστήριζεν. Ἐφήρμοζεν εἰς τὸν βίον οὐ μόνον τὸ «λάθε βιωῶν» ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτι εὐαγγελικώτερον «λάθε εὐεργετῶν». Εὐηργέτει δὲ κατὰ τὸ παράδειγμα, τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου, πάντας ἀδιακρίτως, καὶ Χριστιανούς ὀρθόδοξους καὶ ἀρειανούς καὶ Ἰουδαίους καὶ εἰδωλόλατρας. Ἐπίστευεν ὁ μακαρίτης ὅτι «Δῶρον ἀγαθὸν ἢ ἐλεημοσύνη πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου» (Ἰωβ δ' 19). Ἡλέει μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ταπεινώσεως, εὐλαβούμενος τὸ φιλότιμον τῶν ἐλεουμένων. «Ἰλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός» (Β' Κορίνθ. Θ' 7). Καὶ ἐν γένει «ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἢ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Β' Κορίνθ. 9. 9). Ἐὰν δὲ ἐπεχείρουν ν' ἀπαριθμήσω τὰς φιλανθρωπικὰς πράξεις τοῦ μακαρίτου πρὸς τοὺς πτωχοὺς κατοίκους τῆς νήσου, ἐπιλείψει με ὁ χρόνος διηγούμενον. Ἐνταῦθα παραλείπω τὰς εἰς κύκλον εὐρύτε-

ρον εὐεργεσίας τοῦ μακαρίτου, τὰς ὁποίας θὰ ἐκτιμῆσῃ ἡ ἱστορία.

Ὁ Διονύσιος ὡς ἱερεὺς ἐξεπλήρωσε πιστῶς τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ διακονίαν, τὸ θεῖον αὐτοῦ ἔργον. Ἐπαιδαγώγει κατὰ Χριστὸν τοὺς προσκυνητάς, ὠδῆγει αὐτοὺς εἰς τὸ ἅγιον θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἠυλόγει, ἠγίαζε, συνεβούλευε τὰ βέλτιστα, ἐνουθέτει, καθωδῆγει εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἰς τὴν τήρησιν τῶν πατρῶων, εὐηγγελίζετο τὸ εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, κατήλλασε τοὺς διαφωνοῦντας καὶ εἰς ὁμόνοιαν προέτρεπε, ἐξομολόγει δὲ ἐκτιμῶν λογικῶς τοὺς ἐξομολογουμένους. Τίς θὰ λησμονήσῃ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου; Ἐκήρυττε μεθ' ὅλης τῆς εἰλικρινείας, τὴν ὁποίαν αἱ πεποιδήσεις ἐνέπνεον εἰς αὐτόν. Ἀπέβλεπε διὰ τοῦ κηρύγματος εἰς τὴν διέγερσιν συναισθημάτων ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας, ἐδίδασκε δὲ τὸ ὀρθὸν θρησκευτικῶς καὶ τὸ ὠφέλιμον κοινωνικῶς.

Καὶ τίς δύναται νὰ λησμονήσῃ τὴν ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις ἱεροπρέπειαν τοῦ θρηνουμένου ἡγουμένου, τὴν θαυμασίως συγκερνωμένην μετὰ τῆς εὐλαβείας καὶ κατανύξεως αὐτοῦ, καὶ ἥτις συνήρπαζε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν εὐσεβῶν προσκυνητῶν; Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὰς εἰς τὰς ἱεροτελεστίας κατανυκτικωτάτας δεήσεις αὐτοῦ, καθ' ἃς προσευχόμενος ἀνεβίβαζε τὸ πνεῦμα μέχρι τῶν ἱερῶν βαθμίδων τοῦ Ὑψίστου καὶ ἐξε-

λιπάρει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὴν θείαν εὐπλαγχνίαν ὑπὲρ τῶν προσκυνητῶν τῆς Μονῆς αὐτοῦ; Πάντες διακηρύττομεν ὅτι οἱ παριστάμενοι εἰς τὰς λειτουργίας αὐτοῦ ἐκ μυχίων συνεκινούντο, ὁ δὲ νοῦς καὶ ἡ καρδιά αὐτῶν πρὸς οὐρανὸν συνηρπάζετο καὶ καθίσταντο οὗτοι ἀληθῶς θεοφόρητοι.

Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ἡ περιφάνης θέσις, εἰς ἣν ἀνήλθεν ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ ὀφείλεται εἰς τὴν ἄγρυπνον, σύντονον καὶ ἀκαταπόνητον ἐπιμέλειαν τοῦ προκειμένου νεκροῦ. Δὲν εἶναι δὲ ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπωμεν, καθὰ διεκήρυξεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος καὶ ὁ φέρελπις ἱεροκήρυξ τῆς ἐπαρχίας Πριγκηπονήσων, ὅτι ὁ Διονύσιος ὑπῆρξεν ὁ δημιουργὸς παντὸς ὅτι καλὸν ἐγένετο ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ, τὴν ὁποίαν κατέστησεν ἄσυλον φιλανθρωπίας, ἄσυλον τῶν πασχόντων καὶ ἀποκλήρων τῆς τύχης, ὁμογενῶν τε καὶ ἀλλογενῶν, ὁμοθρήσκων καὶ ἀλλοθρήσκων. Ὁ μακαρίτης, τῇ συμπράξει ἐγκρίτων ὁμογενῶν δικηγόρων (1), ἀπαράμιλλον ἀφοσίωσιν καὶ μέγα ἐνδιαφέρον ἐπέδειξεν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς καὶ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν διαφόρων ὑποθέσεων αὐτῆς παρασχῶν εἰς αὐτὴν δαψιλεῖς καὶ πολυτιμότητας ὑπηρεσίας. Τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ μαρτυροῦσι τὰ εὐλαλα ἔργα αὐτοῦ. Τῷ 1902 ἀνήγειρε καὶ ἀνεκαίνισε τὴν

1) Τῶν κυρίων Μιλτιάδου Μαγίδου καὶ Νικολάου Λογοθέτου, ὀτρηνῶν θεραπόντων τῆς Θέμιδος.

κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1894 καταστραφεῖσαν καὶ κατερειπωθεῖσαν Ἐκκλησίαν τῆς Μονῆς, καταβαλὼν δὲ μυρίους κόπους καὶ προσπαθείας ἐπέτυχε τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρήματος διὰ τῶν δωρεῶν τῶν εὐσεβῶν προσκυνητῶν καὶ τῶν ἀλλοδόξων καὶ ἀλλοθρήσκων. Προεκάλεσε μάλιστα καὶ γενναίαν δωρεὰν θεοσεβοῦς Τούρκου, ὅστις ὡς ἐκ θαύματος εἶδε τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Γεωργίου σωτηριωδῶς ἐπενεργήσασαν ἐπὶ τῆς ἀκροσφαλοῦς υἡγείας του. Φιλοτίμως εἰργάσθη καὶ ὑπὲρ τῆς διακοσμήσεως τῆς ἀνεγερθείσης ταύτης Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐπροίκισε διὰ διαφόρων ἱερῶν ἀναθημάτων. Καὶ μόνη ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ὑπὲρ τῆς Μονῆς πράξεων τοῦ Διονυσίου εἶναι πλέον ἢ ἐπαρκῆς ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ εὐγλωττότερον ἐγκώμιον διὰ τὸν ἐκλιπόντα ἡγούμενον. Αἱ πράξεις αὐτοῦ αἰωνίως ζήσονται μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἢ τε ἐν τῇ γῆ καὶ ἢ ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδέποτε παύσεται ἐκδιηγουμένη τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ. «Ἔως τοῦ αἰῶνος τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ οὐκ ἀποστήσεται, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα».

Αἱ ἔξοχοι τοῦ Διονυσίου ἀρεταὶ δὲν διέφυγον τὴν προσοχὴν καὶ ὄξυδέρκειαν πάντων τῶν γνωρισάντων αὐτὸν Πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, πρεσβυτέρων, ὑπουργῶν, μεγιστάνων καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν

ἀνδρῶν, οἵτινες ἐτίμων αὐτὸν καὶ διὰ τῆς φιλίας αὐτῶν. Ἐτίμησαν τὸν αἰοίδιμον δι' ἀγάπης πολλῆς καὶ ὑπολήψεως ἕνεκα τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν καὶ τῶν εὐαγγελικῶν αὐτοῦ πράξεων Κωνσταντῖνος ὁ Ε' ὁ ἀπὸ Ἐφέσου, ὁ μεγακλεῆς Γερμανὸς ὁ Ε' ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας καὶ Χαλκηδόνης, καὶ Φώτιος ὁ Β', ὁ καλλιγένεθλος βλαστὸς τῆς Προγκήπου, ὁ διὰ τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς αὐτοῦ διακοσμήσας τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσῃ ἡ ἀψευδὴς ἱστορία, ἀποδιδούσα αὐτῷ περιβλεπτον θέσιν ἐν τῇ πινακοθήκῃ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν μεγάλων Πατριαρχῶν.

Βαθυτάτη ἦτο ἡ ἀφοσίωσις τοῦ Διονυσίου καὶ πρὸς τὸν τανῦν τὸ πηδάλιον τῆς οἰκουμενικῆς νηὸς δεξιῶς χειριζόμενον πρῶτον ταξίαρχον τῶν ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Βενιαμὴν τὸν Α', τοῦ ὁποίου συχνάκις ὁ ἀείμνηστος ἐξεθείαζε τὰ ὑπέροχα προσόντα.

Ὅσοι δὲ ἤκουσαν τοῦ Διονυσίου λαλοῦντος περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων, γινώσκουσι τὴν ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκφράσει θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν πατριαρχεῖαν Φωτίου τοῦ ἀπὸ Δέρκων, τοῦ σοφοῦ ἐκείνου Πατριάρχου, τοῦ ἀμέμπτου τὰ ἦθη καὶ τελείου ἐν μέσφ τῆς κοινωνίας ἀσκητοῦ.

Ὁ Διονύσιος ὡς πολίτης συνεδύαζε τὴν ὑπὲρ τοῦ καλλιτέκνου καὶ μεγαλωνύμου ἡμῶν ἔθνους στοργὴν αὐτοῦ μετὰ τὴν βαθυτάτην ἀφοσίωσιν αὐ-

τοῦ πρὸς τὴν Χώραν ταύτην, ὑπῆρξε δὲ καὶ ἐκ τῶν πρώτων θαυμαστῶν τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας, θαυμάζων τὸν μεγαλοπράγμονα καὶ μεγαλουργὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Καμάλ Ἀτατούρκ, τὸν περινούστατον πρωθυπουργὸν αὐτοῦ Ἴσμὲτ Ἰνονου, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπιλέκτους συνεργάτας αὐτοῦ, τοὺς κυβερνῶντας νῦν τὴν Κυβέρνησιν ἡμῶν. Τὴν ἀγάπην δὲ καὶ ἐκτίμησιν τῶν κυβερνῶντων πρὸς τὸν μακαρίτην μαρτυρεῖ περιτράνωσ καὶ ἡ παρουσία ἐνταῦθα τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν τῆς νήσου, αἵτινες παρίστανται ὅπως ἀποχαιρετήσωσι τὸν γεράσμιον νεκρὸν τὸν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν νομοταγέστατα βιώσαντα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ.

Πρὸ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν προκείμενον νεκρὸν ἀσθένειαν, οἶονεὶ ἄγγελον αὐτοῦ, δι' οὗ ἀνήγγειλε τὴν προσεχῆ πρὸς Αὐτὸν μετακλήσιν αὐτοῦ. Προχθὲς δὲ μετὰ τὴν ψυχικὴν γαλήνην, ἣτις διέκρινε τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ καὶ τὸν χαρακτῆρα, μετὰ τὴν ἡρεμίαν τῆς συνειδήσεως τοῦ δικαίου, ἀφοῦ ἐφωδιάσθη ἐν πεποιθήσει ὑπὸ τῶν ἱερῶν καὶ σωστικῶν ἐφοδίων τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν θρησκείας, παρέδωκε τὸ πνεῦμα, βυθίσας εἰς ἄφατον λύπην τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους κληρικούς τε καὶ λαϊκούς.

Τοιοῦτος ἐν ἐσπευσμένῃ σκιαγραφίᾳ ὁ βίος τοῦ ἡγουμένου Διονυσίου Παῖκοπούλου, καὶ τοιαύτη ἐν μικρογραφίᾳ ἡ δρᾶσις αὐτοῦ.

Πορεύου, ὦ προσκυνητὰ τῆς ἐπιγείου Ἱερουσαλήμ ἠγούμενε Διονύσιε, εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἵνα ἐνωθῆς μετὰ τῶν προαποικομένων πατέρων τῆς ἱερᾶς Μετανοίας σου. Πρὸ τοῦ θρόνου δὲ τοῦ Ὑψίστου ἐμφανιζόμενος, δύνασαι μεθ' ὅλου τοῦ θάρρους τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος νὰ εἴπῃς « Τὸ ἔργον ὃ δέδωκάς μοι ἐπλήρωσα, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, εὐόρκως ἱεράτευσα, ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος ». Ἡ ἱστορία, τὸ ἐπὶ γῆς προκαταρκτικὸν κριτήριον τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ λησμονήσῃ τὸ ὄνομά σου, διότι ἡ ἀρετὴ οὐδέποτε ἀπόλλυται, οὐδέποτε ἀποθνήσκει, ἡ ἀρετὴ « σὺν τῷ χρόνῳ καὶ τῷ θανάτῳ μᾶλλον ἀνάσῃ καὶ θάλλει », λέγει ὁ σοφώτατος ἐν Πατριάρχαις Φώτιος ὁ Ὁμολογητῆς καὶ Ἰσαπόστολος. Ἡ ἱστορία θ' ἀναγράψῃ τὸ ὄνομά σου ἐν τῇ στήλῃ ἐκείνῃ τῶν φιλογενῶν κληρικῶν, οἵτινες προσήνεγκον εἰς τὸ ἔθνος ὠφελίμους ὑπηρεσίας διὰ τῆς φλογερᾶς φιλογενείας, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς φιλανθρωπίας αὐτῶν. Ἴδου διὰ τελευταίαν φορὰν σὲ βλέπομεν ἐν μέσῳ ἡμῶν εὐλογοῦντά πάντας ἡμᾶς ἄνωθεν ἐκ τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας. Ἴδου μετ' ὀλίγον τὸ σεπτὸν σκῆνός σου αἴρεται, μεταφερόμενον εἰς τὸν παρακείμενον ὧδε τάφον σου, καὶ δὲν θὰ ἐπαινίδωμεν πλέον τὴν γερασμίαν σου εἰκόνα, ἕως οὗ σὲ συναντήσωμεν ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου μᾶς περιμένεις. Καὶ ἡ ρητινώδης τῆς Πριγκήπου πεύκη, ἣτις

μετ' ὀλίγον θ' ἀπλώσῃ ἄνωθεν τῆς νεκρικῆς κλίνης τοὺς εὐώδεις κλώνους αὐτῆς, δύναται νὰ ᾔναι ὑπερήφανος, διότι παρὰ τὴν ρίζαν αὐτῆς θὰ ἐξαπλωθῆς καὶ νὰ ἀναπαυθῆς διαρκῶς, καὶ ἡ ὁποία θὰ ψιθυρίσῃ εἰς τοὺς προσκυνητὰς τοῦ τάφου σου τὰ ἑξῆς: « Σκιάζω τὸν εὐλαβέστατον καὶ αἰωνόβιον ἠγούμενον Διονύσιον Παϊκόπουλον, τὸν ζηλωτὴν τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ἀφωσιωμένον εἰς τὰς πατρώας παραδόσεις, τὸν ἐναρέτως καὶ θεοφιλῶς τὸν ἐπὶ γῆς ἑκατονταετῆ βίον αὐτοῦ διαδραμόντα, τὸν ἀκμαῖον τὴν φιλογένειαν, τὸν ἐξόχως φιλάνθρωπον, τὸν χριστομιμήτως ἐλεήμονα ». Ἄν δὲ ἡ γενέτειρα αὐτοῦ ἔχῃ τὴν τιμὴν νὰ καυχᾶται ὅτι τοιοῦτον ἐγέννησεν ἐνάρετον κληρικόν, ἡ Πριγκήπος θὰ ἔχῃ τὴν λυπηρὰν μὲν ἀλλὰ καὶ ἐνδοξὸν ἅμα ἀνάμνησιν ὅτι ἡ γῆ αὐτῆς ἐδέχθη τὸ γῆϊνον καὶ πολύτιμον αὐτοῦ σκῆνος, ὅτι ἐδέχθη τὴν τελευταίαν αὐτοῦ πνοήν, τὸ ὕστατον αὐτοῦ βλέμμα. Εὐχου δέ, ὦ ἀείμνηστε Διονύσιε, ἐν ταῖς ἀμβροσιόδοις μοναῖς τῆς αἰωνιότητος καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν θαυμαστῶν καὶ φίλων σου ἵνα ἀξιωθῶμεν τῆς μετὰ σοῦ ἐν τῷ χορῷ τῶν δικαίων κοινωνίας. Εὐχου καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπαρηγορήτων διὰ τὴν στέρησίν σου, τῶν προσφιλεστάτων συγγενῶν σου, τοῦ αἰδεσιμωτάτου πατρὸς Κωνσταντίνου Παϊκοπούλου καὶ ἄλλων, ὑπὲρ τῶν ἀγαπητῶν συμμοναστῶν σου, τοῦ ἠγουμενεύοντος ἡδὴ τῆς Μονῆς ταύτης πανοσιωτάτου πατρὸς

Κλεονίκου, καὶ τοῦ ἀριθμουμένου νῦν ἐν τῇ φάλαγγι τῶν ἱερολοχιτῶν τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, — ἐν ἣ καταρτίζονται γενναῖοι τῆς Ἐκκλησίας στρατιῶται καὶ δόκιμοι τοῦ θείου λόγου κήρυκες, καὶ ἧτις προικίζει τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τοσοῦτων ἀριπρεπῶν ἱεραρχῶν, — ἵνα πάντες οὗτοι ζηλώσωσι τὰς χριστιανικὰς σου ἀρετὰς ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἐκκλησίας, ἧτις ἔχει ἀνάγκην τοιούτων ἐναρέτων κληρικῶν καὶ τοιούτων χρηστῶν Χριστιανῶν.

Ἑμεῖς δέ, ὦ εὐσεβεῖς μου ἀκροαταί, οἱ συναλισθέντες ἐνθάδε, ἅς συνενώσωμεν τὰς δεήσεις ἡμῶν μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων ἱεραρχῶν καὶ τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου πρὸς τὸν ζωῆς καὶ θανάτου κυριεύοντα, καὶ ἅς ἀποδώσωμεν τῷ αἰοδίμῳ τὸν τελευταῖον ἐπὶ γῆς ἀσπασμόν, ἐπιφωνοῦντες εὐλαβῶς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ :

Εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου (Ματθ. κε' 21), ὦ γεράσμιε ἡγούμενε Διονύσιε.

Αἰωνία καὶ τρεῖς αἰωνία εἶη ἡ μνήμη σου, « ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ » (Α' Τιμοθ. στ' 13).

Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἐπὶ γῆς, αἰωνία ἡ δόξα σου ἐν οὐρανοῖς.

Μακαρισθεῖη ἡ ψυχὴ σου, ἡ δὲ εὐχὴ σου εἶη μεθ' ἡμῶν.

Καλὴν ἀντάμωσιν.

Ὁ παρὼν Ἐπικηδεῖος, ἐκ τῶν τύποις ἐκδοθέντων ἀπὸ τοῦ 1879 ἐν ἡμερησίαις καὶ ἰδιαιτέροις τευχιδίοις πανηγυρικῶν, ἐπικηδεῖων, ἐπιταφίων καὶ ἐπιμνημοσύνων Λόγων μου, ἀριθμεῖται ἑκατοστὸς ὄγδος (108).

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ἐκδίδονται προσεχῶς τὰ ἐξῆς ὑπὸ σύνταξιν ἔργα :

ΛΕΞΙΚΟΝ τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, περιλαμβάνον τὸς ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἄχρι τῶν καθ' ἡμᾶς διαπρέψαντας Ἑλληνας μελωδοῦς, ὑμνογράφους, ἄσματογράφους, μουσικούς καὶ μουσικολόγους, γνωστούς τε καὶ τέως ἀγνώστους, ἀποκειμένους εἰς λήθην ἐν παλαιάτοις μουσικοῖς κώδιξι βιβλιοθηκῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως.

(Ἔργον πρωτότυπον, ἀπὸ τοῦ 1890 καταρτιζόμενον καὶ ἕτοιμον εἰς ἐκτύπωσιν μετὰ διετίαν. Ἀφιεροῦται εἰς τὴν Α. Θ. Π. τὸν ἀπὸ Ἡρακλείας Βενιάμιν τὸν Α').

ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ (1878—1940)

(Τρίτομος ιστορική συγγραφή, ἐν τῇ ᾗ ἀναγράφονται τὰ σημαντικώτερα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμόν γεγονότα τῆς τελευταίας ἐξηκονταετίας. Ἀφιεροῦται εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἱεράν σιάν τοῦ ἀληθοῦς μνήμης πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β', τοῦ ἁγιοπρεπῶς καταγλαΐσαντος τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο ΠΑΧΥΜΕΡΗΣ

ΠΡΩΤΕΚΛΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΦΥΛΑΞ

(1242—1308)

ἡ

Περὶ ὄφφικίων καὶ ὄφφικιάλων τῆς βασιλικῆς αὐλῆς (Παλατίου) καὶ τοῦ Πατριαρχείου (Μ. Ἐκκλησίας).

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΡΟΟΜΗΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

(1887—1937)

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου

(1898—1924)